

Recenzja prof. dr hab. Grażyna Flicińska - Panfil
Wydział; Kompozycji, Dyrygentury, Wokalistyki, Teorii Muzyki i Edukacji Artystycznej
Instytut Wokalistyki
Akademii Muzycznej im. I.J. Paderewskiego w Poznaniu
dziedzina: sztuki
dyscyplina: sztuki muzyczne
sporządzono na podstawie zawartej umowy o dzieło z przekazaniem praw autorskich

Poznań, 21 września 2024 roku

**RECENZJA W POSTĘPOWANIU DOKTORSKIM
w sprawie nadania stopnia doktora w dziedzinie sztuki
w dyscyplinie artystycznej - sztuki muzyczne
YIYU ZUO**

Zlecniodawca recenzji:

Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie w związku z wszczęciem przez Radę Dyscypliny Artystycznej postępowania w sprawie nadania stopnia doktora w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej - sztuki muzyczne.

Zlecenie podjęte na podstawie nowej ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.)

Do zlecenia dołączono następujące dokumenty:

- pismo przewodniczącego Rady Doskonałości Artystycznej UMFC w Warszawie prof. dr hab. Pawła Łukaszewskiego z dnia 24 czerwca 2024 roku
- dzieło artystyczne w formie CD
- opis dzieła artystycznego

Recenzja pracy doktorskiej

Praca doktorska mgr. **Yiyu Zuo** zatytułowana „**Kształtowanie wizerunku i wykonanie tragicznych ról na sopran dramatyczno-liryczny w operach G. Verdiego i G. Pucciniego**” składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym oraz opisu tego dzieła.

Wybór tematu pracy doktorskiej wynika z szerokich zainteresowań Doktorantki twórczością operową G. Verdiego i G. Pucciniego w aspekcie wizerunku postaci i wykonawczym. Promotorem pracy doktorskiej jest prof. dr hab. Artur Stefanowicz.

Dzieło artystyczne

Nagranie dzieła artystycznego dokonano w Studio Polskiego Radia S2 w Warszawie w dniach 13 kwietnia i 29 maja 2022 roku. Reżyserem dźwięku był Emilian Rymarowicz. Pani Yiyu Zoo sopran przy fortepianie akompaniowali; Mao Yinjia i Yan Ring.

Dzieło artystyczne obejmuje arie z największych oper Verdiego i Pucciniego. Są to:
„*Morrò ma prima in grazia*” aria Amelii z III aktu opery „*Bal Maskowy*” G. Verdiego
„*Tu che la vanità*” aria Elżbiety z V aktu opery „*Don Carlos*” G. Verdiego
„*Pace, pace mio Dio!*” aria Eleonory z IV aktu opery „*Moc przeznaczenia*” G. Verdiego
„*Sola, perduta, abbandonata*” z opery „*Manon Lescaut*” G. Pucciniego
„*Vissi d'arte, vissi d'amore*” aria z opery „*Tosca*” G. Pucciniego
„*Un bel di, vedremo*” aria z opery „*Madame Butterfly*” G. Pucciniego

Wybór kompozytorów oraz arii z oper tych wybitnych twórców leży w najbliższym kręgu zainteresowań Doktorantki. Aksamit głosu połączony z wyjątkowym tembrem i cudowną barwą śpiewaczki scala się z kolorem głosów predestynujących do wykonawstwa oper romantycznych i werystycznych w tym oczywiście arii Verdiego i Pucciniego. Śpiewaczka z największą sprawnością i swobodą techniczną pokonuje wszystkie najtrudniejsze frazy. Doskonale radzi sobie z najwyższymi dźwiękami. W zależności od fragmentu arii górne dźwięki posiadają ogromne i pełne dynamizmu nasycenie w dynamice forte, po subito piano, pianissimo. Dźwięki te są w idealnym miejscu pozycji głosu. Brzmia swobodnie i dają słuchaczowi największą radość i rozkosz słuchania. Cała skala głosu jest wzorcowo wyrównana. Dzięki doskonałej technice słyszymy śpiewaczkę, która swobodnie prowadzi kolejne frazy arii. Frazowanie jest stylowe i scala się z właściwym przebiegiem linii melodycznej i emocjonalnym wyrazem. Doktorantka przemawia do słuchacza subtelną emocjonalnością podkreślając tym samym ekspresję dramaturgii tekstu. Na wyjątkowe podkreślenie zasługuje precyzja wzorcowej wymowy w języku włoskim. Głos artystki posiada wyjątkowy gatunek predestynujący do wykonawstwa dzieł najwybitniejszych kompozytorów muzyki operowej Verdiego i Pucciniego. Do tego należy podkreślić nienaganną intonację, subtelność w stopniowaniu dynamiką głosu i wyrównaniem w całym ambitusie skali. Te umiejętności wykonawcze poparte są imponującą wiedzą zawartą w obszernym opisie dzieła artystycznego.

Część opisowa

Istotę dla właściwego odbioru dzieła artystycznego Doktorantki stanowi jego opis w postaci rozprawy doktorskiej. Praca ta spełnia wszelkie wymogi pracy naukowej. Całość rozprawy zawarta jest na 257 stronach. Doktorantka w sposób kompetentny i wnikliwy przedstawia tezy jak i podaje sposób ich dowodzenia. Praca składa się z abstraktu w języku polskim i angielskim, wprowadzenia, sześciu rozbudowanych rozdziałów, zakończenia, bibliografii, spisu tabel i aneksu nutowego analizowanych arii. Rozprawa doktorska spełnia wymagania przejrzystości tekstu w rozumieniu jego spójności w ciągu myślowym i łączy się wzorcowo w logiczną całość.

Arie z oper G. Verdiego i G. Pucciniego będące dla Doktorantki materiałem do wszechstronnego rozwoju artystycznego jako śpiewaczki w późniejszym czasie stały się zaczynem analizy ról sopranowych w dziełach tychże twórców i wykreowanych przez nią kobiecych wizerunków.

We **wprowadzeniu** autorka pracy przedstawia cel niniejszej pracy a dokładnie aspekty szczegółowej analizy wizerunków oraz reguł wokalnych w tragicznych rolach na dramatyczny sopran liryczny, którym dysponuje sama artystka. Punktem wyjścia jest opis stylów muzycznych w operach Verdiego i Pucciniego, budowa wizerunku postaci, charakterystyka prezentacji scenicznej oraz technika wokalna.

Pierwszy rozdział poświęcony jest przedstawieniu tła historycznego i charakterystyce twórczości, a przede wszystkim dziełom operowym, G. Verdiego i G. Pucciniego.

Kolejne dwa rozdziały: **drugi i trzeci** poświęcone są przedstawieniu genezy i fabuły poszczególnych oper w tym: *Bal maskowy*, *Don Carlos*, *Moc przeznaczenia* G. Verdiego i *Manon Lescaut*, *Tosca*, *Madame Butterfly* G. Pucciniego. W dalszej części tych analogicznych dwóch rozdziałów Doktorantka dokonuje szczegółowego omówienia charakterystyki i niepowtarzalnych wizerunków kobiecych postaci z wybranych oper obu kompozytorów.

Kolejne analogiczne rozdziały **czwarty i piąty** poświęcone są szczegółowej i bardzo wnikliwej analizie wykonawczej ról kobiecych na przykładzie konkretnych arii z oper Verdiego i Pucciniego. Analizowane są ich doświadczenia oraz ekspresja wykonawcza.

W ostatnim **szóstym** rozdziale Doktorantka dokonuje porównania omawianych wcześniej ról sopranowych w oper obu kompozytorów. Porównaniu poddanych jest sześć analizowanych

wcześniejszej arii pod względem wykorzystania przez ich twórców środków kompozytorskich i elementów dzieł scenicznych. Autorka pochyliła się nad warstwą melodyczną, rytmiką i metrum, tonalnością i harmonią, nad frazowaniem połączonym z punktami kulminacyjnymi owych arii oraz warstwą akompaniamentu.

Budujące i wartościowe jest zdanie Doktorantki w którym podkreśla, iż dzięki tej pracy zwiększyła poczucie estetyki sztuki Zachodniej opery, lepiej wczuła się w role sopranowe w utworach G. Verdiego i G. Pucciniego oraz zrozumiała ich wpływ na rozwój opery w świecie.

Praca Doktorantki **YIYU ZUO** jest bardzo ciekawa, napisana z dogłębną znajomością przedmiotu badań.

Doktorantka w swojej dociekliwości naukowej jest bardzo rzetelna a problematyka zawarte w niej została opracowana wnikliwie. Umiejętnie korzysta z bogatej bibliografii. Dokonana analiza procesu badawczego wpływa na rozwiązanie najważniejszych założeń rozprawy doktorskiej. Tytuł rozprawy jest tożsamy z treścią opisu a założony cel artystyczny został rzetelnie udokumentowany w sposób przejrzysty i czytelny.

Rozprawa doktorska spełnia wszelkie wymagania pod kątem merytorycznym jak i edytorskim zgodnie ze standardami. Autorka wykazała się wielką dociekliwością i dużym zaangażowaniem zarówno w sferze badań, jak i przy formowaniu wniosków. Sposób ujęcia tematu, skrupulatność w sferze dokumentacji naukowej świadczą w wyjątkowych walorach tej pracy i są godne najwyższej oceny.

KONKLUZJA

Przedstawiony zapis dzieła artystycznego oraz jego opis stanowią całość bardzo ciekawego materiału zarówno w aspekcie wykonawczym jak i teoretycznym.

Stwierdzam, że praca doktorska pani mgr. YIYU ZUO poprzez swój twórczy i naukowy charakter stanowi niezwykle ciekawe i wszechstronne kompendium wiedzy na badany temat i stanowią ogromny wkład w rozwój dyscypliny artystycznej sztuki muzycznej, jak również w dziedzinie sztuki.

Wobec powyższego stwierdzam, że Doktorantka wykazała się wiedzą artystyczną do prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej. Rozwiązała założenia zagadnienia artystycznego i spełniła tym samym wymagania ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.).

W związku z powyższym wnoszę o przyjęcie przedstawionej pracy doktorskiej pani YIYU ZUO

prof. dr hab. Grażyna Flicińska-Panfil